ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ

КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ НА „МАРС ГАРД “ ООД

ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ЮРИДИЧЕСКИ СТАТУТ И ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО 3

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО 3

2.1. База за съставяне на финансовия отчет 3

2.1.1. Изявление за съответствие 3

2.1.2. Прилагани нови стандарти 4

2.1.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са влезнали в сила 4

2.1.4. Идентификация и компоненти на финансовия отчет 5

2.2. Основни предположения /принципи/ 5

2.2.1. Приблизителни оценки 5

2.3. Сравнителни данни 5

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики 6

2.4.1. Функционална и отчетна валута 6

2.5. Текущи и нетекущи активи 6

2.6. Имоти, машини и оборудване 6

2.7. Материални запаси 8

2.8. Пари и парични еквиваленти 8

2.9. Кредити, търговски и други вземания 9

2.9.1. Търговски и други вземания 9

2.9.2. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси 9

2.10. Данъци за възстановяване 9

2.11. Текущи и нетекущи пасиви 10

2.12. Търговски и други задължения и кредити 10

2.13. Задължения към доставчици и други задължения 10

2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени ресурси 10

2.15. Данъчни задължения 10

2.16. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство 11

2.17. Отсрочени данъчни активи и пасиви 12

2.18. Лизинг 12

2.18.1. Финансов лизинг 12
2.18.2. Оперативен лизинг 13
2.19. Собствен капитал 14
2.20. Приходи 14
2.20.1. Приходи от договори с клиенти 14
2.20.2. Валутни разлики 15
2.20.3. Приходи от лихви, възнаграждения за права и дивиденти 15
2.20.4. Приходи от комисионни 16
2.21. Разходи 16
2.22. Данъци върху печалбата 16
2.23. Ключови приблизителни оценки 16
2.23.1. Полезен живот на дълготрайните активи 16
2.23.2. Данъци върху дохода 17
2.23.3. Актюерски изчисления 17
2.23.4. Обезценка на имоти, машини и оборудване 17
2.23.5. Обезценка на материални запаси 17
2.23.6. Обезценка на вземания 17
2.24. Справедливи стойности 18
2.25. Провизии 18
2.26. Условни задължения и ангажименти 19
2.27. Оповестяване на свързани лица 19
2.28. Дивиденти 20
2.29. Грешки 20
2.30. Отчет за паричния поток 20
2.31. Отчет за промените в собствения капитал 20
2.32. Събития след края на отчетния период 21

3. Финансови инструменти по категории 21
3.1. Управление на финансовия риск 21
3.2. Управление на капиталовия риск 24

1. ЮРИДИЧЕСКИ СТАТУТ И ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„Марс Гард" ООД, гр. София е вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК : 203796106. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, Район Витоша, ж. к. "Карпузица", ул. "Евлия Челеби" № 55. Дружеството е регистрирано с капитал 1000 лв. /Хиляда лева/. Регистрираният капитал е внесен изцяло.

Предметът на дейност на дружеството включва: извършване на частна охранителна дейност на територията на град София и цялата страна. Предмет на дейност на фирмата са охранителна дейност по реда на Закона за частната охранителна дейност, свързана със сигурността на физически и юридически лица; охрана на имуществото на физически и юридически лица; лична охрана на физически и юридически лица и др., след получаване на необходимите лицензи и разрешителни, както и всякакъв друг вид дейности, незабранени със закон.

На основание глава тринадесет, раздел III, чл. 137, ал. 1, т. 5, във връзка с чл. 141, ал. 6 от Търговския закон и по решение на съдружниците, „Марс Гард" ООД се представлява от Управител – Васил Темелков Чомаков. Дружеството е с адрес за кореспонденция: гр. София, Район Витоша, ж.к. "Карпузица", ул. "Евлия Челеби" № 55.

Съгласно законовите изисквания финансовият отчет ще се публикува в Търговския регистър.

Дата на финансовия отчет
31.12.2019 г.

Период на финансовия отчет
01.01.2019 – 31.12.2019 г.

Сравнителна информация за предходен период
01.01.2018 – 31.12.2018 г.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за съставяне на финансовия отчет

2.1.1. Изявление за съответствие

Финансовият отчет на „МАРС ГАРД " ООД е съставен във всички съществени аспекти, в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), които се състоят от Международни стандарти за финансово отчитане, Международни счетоводни стандарти и от разясненията за тяхното прилагане, разработени от Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България. МСС, приети от ЕС, е общоприетата счетоводна база, еквивалентна на рамка с общо предназначение, въведена с дефиницията в § 1,т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти" (МСС).

2.1.2. Прилагани нови стандарти

Дружеството прилага следните **нови стандарти**, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети за прилагане от Европейската комисия, и са задължителни за прилагане за годишния период, започващ на 1 януари 2019 г.:

МСФО 16 „Лизинг" – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.). Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът замени действащия до този момент стандарт свързан с лизингите - МСС 17. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите - за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив „право на ползване", който се амортизира за периода на договора, и респективно, се отчита задължението по тези договори. Това е и съществената промяна в отчетната практика. Също така от прилагането на стандарта се променя класификацията на паричните потоци, тъй като плащанията по оперативен лизинг съгласно МСС 17 се представят като оперативни парични потоци; за разлика от модела заложен в МСФО 16, при който лизинговите плащания са разделени на плащания на главница и плащания на лихва, които са представени съответно като парични потоци от финансова дейност. Дружеството е приело МСФО 16 като е приложило модифициран ретроспективен подход, като комулативният ефект от прилагането се признава на датата на първоначалното прилагане и не се преизчислява сравнителната информация.

2.1.3. Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са влезнали в сила

За посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2019 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството, а именно:

• • МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., не е приет от ЕК). *Този стандарт е изцяло нов счетоводен стандарт за всички видове застрахователни договори, вкл. за някои гаранции и финансови инструменти, като обхваща правила за признаване и оценяване, за представяне и оповестяване. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за застрахователните договори – МСФО 4. Той установява нов цялостен модел за отчитането на застрахователните договори, покриващ всички релевантни счетоводни аспекти. Той не е приложим за дейността на дружеството.*

• МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. не е приет от ЕК). *Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.*

МСФО 10 *(променен)* – Консолидирани финансови отчети *и* МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). *Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес" по смисъла на МСФО3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес" инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес", инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.*

2.1.4. Идентификация и компоненти на финансовия отчет

Пълният комплект на финансовите отчети включва следните компоненти:

а) отчет за финансовото състояние към края на периода;
б) отчет за всеобхватния доход за периода;
в) отчет за промените в собствения капитал за периода;
г) отчет за паричните потоци за периода;
д) пояснителни приложения, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация

2.2. Основни предположения /принципи/

Настоящият финансов отчет на дружеството е изготвен на база историческа цена.

Текущо начисляване

Финансовите отчети, с изключение на отчета за паричните потоци са изготвени на база принципа на начисляването.

Статиите (елементите на финансовите отчети) са признати като активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи, когато те отговарят на дефинициите и критериите за признаване на тези елементи в Общите положения. Резултатите от транзакциите и други събития са признати, когато те настъпват, а не когато са платени и са отразени в счетоводните записи и във финансовите отчети в периода, за който се отнасят.

Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на база действащо предприятие, като се приема че предприятието няма нито намерение нито потребност да пристъпва към ликвидация или съкращаване на обема на своите операции, а възнамерява да продължи дейността си в обозрим бъдещ период.

При оценката дали предположението за действащо предприятие е уместно в условията на икономическа криза, ръководството е вземало предвид цялата налична информация за бъдещето, което е най-малко 12 месеца, но без да се ограничава до дванадесет месеца от края на отчетния период. Преценката се основава на подробен анализ на факторите, свързани с текущата и очакваната рентабилност, погасителни планове на дълга, потенциални източници на подмяна на финансирането и др.

2.2.1. Приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

2.3. Сравнителни данни

В този финансов отчет, Дружеството представя сравнителна информация за една предходна година. Данните, посочени във финансовия отчет за 2019 г. са сравними с тези от предходната година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 16 *Лизинг*. Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 16 *Лизинг*. Сравнителните данни за годината (2018 г), предшестваща първоначалното прилагане на МСФО 16 *Лизинг* няма да бъдат преизчислявани.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

2.4.1. Функционална и отчетна валута

Функционалната валута на дружеството е валутата, в която се извършват основно сделките в страната, в която то е регистрирано. Това е българският лев, който съгласно местното законодателство е с фиксиран курс към еврото при съотношение 1 евро = 1.95583 лв.

БНБ определя обменните курсове на българския лев към другите чуждестранни валути, използвайки този на еврото към съответната валута на международните пазари. При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към датата на сделката или събитието.

Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за всеки работен ден. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ към края на отчетния период. Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за приходите и разходите.

Към всяка отчетна дата непаричните позиции, които се водят по историческа цена в чуждестранна валута се преизчисляват, използвайки обменния курс към датата на сделката, а непаричните позиции, които се водят по справедлива стойност в чуждестранна валута се преизчисляват, като се използват обменните курсове от датата, когато е била определена справедливата стойност.

2.5. Текущи и нетекущи активи

Предприятието класифицира актив като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да реализира актива или възнамерява да го продаде или употреби в своя нормален оперативен цикъл
- държи актива предимно с цел търгуване
- очаква да реализира актива в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период
- актива е пари или парични еквиваленти(съгласно дефиницията на МСС 7), освен ако за актива няма ограничение да бъде разменян или използван за уреждане на пасив в продължение най-малко на дванадесет месеца след края на отчетния период

Актив се класифицира като нетекущ, ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

2.6. Имоти, машини и оборудване

Всички нетекущи материални активи са представени по цена на придобиване (историческа цена), намалена с начислената амортизация и евентуална загуба от обезценка.

Когато балансовата стойност на актива се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава за печалба или загуба.

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановими данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение. Разликата между равностойността на паричната цена и общото плащане се признава като лихва в течение на периода на кредита, освен ако не се капитализира в съответствие с МСС 23.

Разходи по заеми за изграждане по стопански начин или за придобиване чрез възлагане на имоти, машини и съоръжения се капитализират само ако отговарят на изискванията за капитализация по реда на МСС 23 „Разходи по заеми". Във всички останали случаи те се отчитат като текущи финансови разходи през периода, за който се отнасят.

Нетекущи активи, който се изграждат за бъдещо използване, се отчитат като активи в процес на изграждане и се представят по себестойност до завършване на изграждането им.

Оценка след признаване

Избраният от дружеството подход за последваща оценка на имотите, е моделът на преоценената Дружеството прилага модела на цената на придобиване като своя счетоводна политика и прилага тази политика към цял клас имоти, машини и съоръжения.

След признаване като актив дадена позиция от имоти, машини и съоръжения се отчита по нейната цена на придобиване минус натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на нетекущите материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Полезният живот по класове активи е както следва:

- компютри – 2 г.;
- транспортни средства – от 4 до 12 г.;

Определеният срок на годност на нетекущите материални активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на нетекущите материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

Отписване на нетекущи материални активи

Балансовата стойност на даден имот, машина или съоръжение се отписва: при продажба, когато не се очакват никакви други икономически изгоди от неговото използване или при освобождаването от него поради липса.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина или съоръжение се включват в отчета за всеобхватния доход, когато актива бъде отписан (освен ако МСС 17 не изисква друго при продажба и обратен лизинг). Печалбите и загубите от освобождаване от нетекущи активи се определя, като постъпленията от продажба (освобождаване) се намаляват с балансовата сума на актива и свързаните с продажбата разходи. Те се посочват нетно, към „Други приходи от дейността" или в самостоятелна статия в отчета за всеобхватния доход.

2.7. Материални запаси

Дружеството прилага МСС 2 за отчитане на материални запаси. Материалните запаси са активи:

- материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги (материали ,суровини)

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетна реализуема стойност.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за продажба.

Когато се продават материални запаси, тяхната балансова стойност се признава като разход през периода, през който е бил признат съответният приход. Печалбата/загубата от продажба на материали се определя, като постъпленията от продажба се намаляват с балансовата сума на актива и свързаните с продажбата разходи. Те се посочват нетно, към „Други приходи от дейността"/"Други разходи от дейността" в отчета за всеобхватния доход.

Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализируема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнало в резултат на увеличение на нетната реализируема стойност, се признават като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който е възникнало възстановяването. Обезценката на материалните запаси се начислява, като разход за всеки вид материален запас и се посочва в статия „Обезценка на активи" (себестойност на продажбите) или в статия „Административни разходи" в отчета за всеобхватния доход.

2.8. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности в каса; наличности в подотчетни лица и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити се включват като плащания за финансова дейност;
- блокираните парични средства над 3 месеца не се третират като парични средства и еквиваленти.

2.9. Кредити, търговски и други вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

- тези, които предприятието възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване и тези, които предприятието определя при първоначалното признаване като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата
- тези, които предприятието определя като на разположение за продажба при първоначалното признаване;
- тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, при които причината е влошаване на кредитното качество и които се класифицират като на разположение за продажба.

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти /търговски вземания и кредити/. Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност. Кредитите и вземанията които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност. Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват в търговските вземания.

2.9.1. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуба от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това, или когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо. Обезценката на вземанията се начислява, като разход и съответна коригтивна сметка за всеки вид вземане и се посочва в статия "Административни разходи" в отчета за всеобхватния доход. Отписването на вземането става за сметка на формирания коректив.

2.9.2. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Заемите и другите предоставени финансови ресурси се отчитат първоначално по номинална стойност, която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми, последващо са оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Печалбите (лихвите) от предоставените заеми се посочват в отчета за всеобхватния доход, статия „Финансови приходи", през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди вземането си в срок над 12 месеца от датата на Отчета за финансовото състояние.

2.10. Данъци за възстановяване

Данъците за възстановяване не произтичат от договорни взаимоотношения, не се класифицират в категориите финансови активи. Те включват:

- Сумите на възстановимите данъци върху дохода във връзка с облагаемата печалба/ данъчната загуба за периода и платени суми за текущ и предходен период превишаващи дължимите суми.
- Сумите на данъчен кредити за възстановяване и прихващане след края на отчетния период и платени суми за текущ и предходен период превишаващи дължимите суми за други данъци. Текущите данъчни активи за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде възстановена от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

2.11. Текущи и нетекущи пасиви

Предприятието класифицира пасив като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да уреди пасива в своя нормален оперативен цикъл;
- държи пасива предимно с цел търгуване;
- пасивът следва да бъде уреден в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период;
- предприятието няма безусловно право да отсрочва уреждането на пасива за период най-малко дванадесет месеца след края на отчетния период.

Пасив се класифицира като нетекущ ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ. Пасив се класифицира като текущ, когато следва да се уреди в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период, дори ако:

- първоначалният срок е бил за период по-дълъг от дванадесет месеца; и
- след края на отчетния период и преди финансовите отчети да са одобрени за публикуване е сключено споразумение за рефинансиране или за нов погасителен план на дългосрочна база.

2.12. Търговски и други задължения и кредити

Кредити, търговски и други задължения са финансови пасиви, възникнали от директно получаване на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори. След първоначалното признаване кредитите и търговските задълженията, които са без фиксиран падеж се отчитат по оценената при придобиването им стойност. Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

2.13. Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Когато задълженията към доставчици са разсрочени извън нормалните кредитни срокове, те се отчитат по сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение, а разликата между сегашната стойност и общата сума на плащанията се отчита като финансов разход (лихва), в отчета за всеобхватния доход статия ”Финансови разходи”.

2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, последващо се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на отчета за финансовото състояние.

2.15. Данъчни задължения

Текущите данъчни задължения на предприятието не произтичат от договорни взаимоотношения и не се класифицират като финансови пасиви. Те включват:

- Текущият данък върху дохода за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен.
- Текущи задължения за данъци съгласно други данъчни закони.

Текущите данъчни пасиви за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи към края на отчетния период.

2.16. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Краткосрочни доходи

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ), на разпоредбите на действащото осигурително законодателство и на Колективния трудов договор (КТД) на дружеството.

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Дружеството получи услугата, те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяван по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи.

Дължимите от работодателя вноски по социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход в периода на начисляване на съответните доходи, с които те са свързани и като текущо задължение в недисконтиран размер.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Дружеството има пенсионен план с дефинирани доходи, произтичащ от задължението му по силата на българското трудово законодателство, да изплати на служителите си при пенсиониране две или шест брутни месечни заплати в зависимост от прослужения стаж.

Ако служител е работил за Дружеството в продължение на 10 години, получава шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – две. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране чрез актюерския метод на прогнозните кредитни единици. Преоценките на пенсионния план с дефинирани доходи, включващи актюерски печалби и загуби, се признават незабавно в отчета за финансовото състояние и се представят в други компоненти на собствения капитал чрез другия всеобхватен доход, в периода на тяхното възникване.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетение за неизползван платен годишен отпуск - обезщетение за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в Отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Средносписъчният брой на персонала по категории е както следва:

Категория	2019	2018	
ръководни кадри	4	3	бр.
специалисти	1	1	бр.
Персонал зает с охрана	64	68	бр.
общо	**69**	**72**	**бр.**

2.17. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се признават за временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към края на отчетния период.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички дължими в бъдещи периоди суми на данъци, свързани с облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава за възстановимите в бъдещи периоди суми на данъци, свързани с приспадащи се временни разлики, пренос на неизползвани данъчни загуби и кредити до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват.

Към края на всеки отчетен период предприятието преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Предприятието признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив. Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се погаси въз основа на данъчните ставки, действащи към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в печалбата или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от операция или събитие, което е признато през същия или различен период директно в собствения капитал.

2.18. Лизинг

2.18.1. Финансов лизинг

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по които дружеството е лизингополучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетият актив или, ако е по-нисък – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка едно от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на настоящата на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя, се прибавят към сумата, призната като актив. Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени. Амортизационната политика по отношение на амортизуемите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизуеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че предприятието ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи.

2.18.2. Оперативен лизинг

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2019 година

Лизингополучател

МСФО 16 Лизинг установява лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, по подобие на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17.

Съгласно новия стандарт един договор съдържа лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив за определен период от време срещу възнаграждение. На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава актив, под формата на „право на ползване“ на отделния базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми.

Стандартът допуска две облекчаващи изключения: а) лизингови договори с кратък срок (до 12 месеца) и/или б) с ниска стойност.

Ако лизингополучателите изберат да ползват облекченията на стандарта за лизинговите договори с кратък срок и / или на ниска стойност, то лизинговите плащания, свързани с тези договори следва да се отчитат като текущи разходи на линеен принцип през периода на договора или на друга систематична база, аналогично на правилата за отчитане на оперативен лизинг по МСС 17.

Първоначално оценяване

Лизингополучателят признава актив „право на ползване“ и задължение за лизинг на датата на която лизинга е на разположение за използване.

При първоначално оценяване активът „право на ползване“ се отчита по цена на придобиване, която включва сумата на първоначалната оценка на задължението за лизинг, всички плащания към и преди датата на стартиране на лизинга минус суми за предоставени стимули, всички първоначални преки разходи и провизията за разходи свързани с демонтиране и преместване на актива.

Пасивът „задължение за лизинг“ първоначално се признава по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент с лихвения процент присъщ за лизинга или с лихвения процент по привлечен капитал на наемателя.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на актива „право на ползване“ е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващо задължението за лизинг се променя с:

• в посока на увеличение – с начислените лихвени суми;

• в посока на намаление – с плащанията на вноските (лихви и главници), и

• преизчисления на стойността на задължението поради промени в гарантираната остатъчна стойност, промени в бъдещите лизингови плащания поради промяна в прилагания индекс или процент, използван за изчисляване на лизинговите плащания, промени в срока на лизинга и промени в оценката на опцията за придобиване на актива.

Всички корекции на задължението за лизинг коригират и актива „право на ползване“, а ако той е напълно амортизиран се отчитат като текущ разход в текущата печалба или загуба.

Лизингодател

МСФО 16 Лизинг не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те ще продължат да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правила аналогични на тези в МСС 17, които са по същество прехвърлени в новия МСФО 16.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по които дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което предприятието използва изгодите на наетия актив. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.19. Собствен капитал

Основен капитал

„Марс Гард" ООД е създадено като дружество с ограничена отговорност с капитал в размер на 1000 (хиляда) лева, който е изцяло внесен от съдружниците и е разпределен в 100 (сто) дяла с номинална стойност от по 10 (десет) лева всеки един.

Финансови резултати

Неразпределените печалби/ загуби включват основно Общия всеобхватен доход за периода и неразпределена печалба/ загуба от минали периоди.

Предприятието признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго. Някои МСФО определят обстоятелства, при които предприятието признава конкретни позиции извън печалбата или загубата през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

2.20. Приходи

Приход е брутен поток от икономически ползи през периода, създаден в хода на обичайната дейност на предприятието, когато тези потоци водят до увеличаване на собствения капитал, различни от увеличенията, свързани с вноските на акционерите.

2.20.1. Приходи от договори с клиенти

Дружеството отчита договори с клиент, единствено когато са изпълнени всички от следните критерии:

а) страните по договора са одобрили договора (в писмен вид, устно или в съответствие с други обичайни търговски практики) и са решени да изпълняват съответните си задължения;

б) дружеството може да идентифицира правата на всяка от страните по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;

в) дружеството може да идентифицира условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;

г) договорът има търговска същност (т.е. в резултат от договора се очаква да се променят рискът, времевите параметри или размерът на бъдещите парични потоци на дружеството); както и

д) има вероятност дружеството да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента. При оценяването на вероятността възнаграждението да бъде получено, дружеството взема предвид само способността и намерението на клиента да заплати размера на възнаграждението в изисквания срок. Размерът на възнаграждението, на което дружеството ще има право, може да бъде по-нисък от цената, посочена в договора, ако възнаграждението е променливо, тъй като дружеството може да предложи на клиента ценова отстъпка.

Стоки

Дружеството признава приходите, когато удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли обещаната стока на клиента. Дадена стока е прехвърлена, когато клиентът получи контрол върху нея.

Услуги

Приходите от продажба на услуги се признават в течение на времето, тъй като клиента получава и консумира ползите едновременно с изпълнение на услугите.

За всяко задължение за изпълнение, удовлетворено с течение на времето, дружеството признава приходите с течение на времето, чрез измерване на напредъка, постигнат от него, към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение. При измерването на напредъка целта е да се опише дейността на дружеството по прехвърлянето на контрола върху услугите, които са обещани на клиента (т.е. удовлетворяване на задължението за изпълнение на дружеството). Дружеството измерва напредъка на предоставените услуги, отчитайки вложените ресурси, като признава приходите на базата на ресурсите, използвани за удовлетворяване на задължение за изпълнение (работни часове, направени разходи), прилагайки договорената цена за единица.

Разни търговски инструменти

По отношение на променливите възнаграждения, задълженията за възстановяване, наличието на значителен компонент на финансиране в договора, непаричните възнаграждения, възнаграждението дължимо от клиента, промяната в цената на сделката и другите специфични търговски инструменти се прилагат специфичните изисквания на МСФО 15.

Представяне

- При получаване на авансово плащане дружеството го представя като пасив по договор с клиент.
- Когато дружеството е изпълнило задължението си по договор с клиент, като предостави договорената стока или услуга, но вземането не е станало безусловно, дружеството отчита актив по договор.
- Дружеството представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане.
- Ако разходите, направени при изпълнението на договор с клиент, не попадат в обхвата на друг стандарт (например МСС 2 Материални запаси, МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване или МСС 38 Нематериални активи), дружеството признава актив от разходите, направени за изпълнение на договор, само ако тези разходи отговарят на всеки един от следните критерии:

а) разходите се отнасят пряко към даден договор или към очакван договор, който предприятието може да идентифицира конкретно (например разходи, свързани с услуги, които се предоставят при подновяване на съществуващ договор или разходи по проектирането на актив, който да бъде прехвърлен по силата на договор, който все още не е одобрен);

б) разходите създават или подобряват ресурсите на предприятието, които ще бъдат използвани за удовлетворяване в бъдеще (или за продължаване на удовлетворяването) на задължения за изпълнение; както и

в) очаква се разходите да бъдат възстановени.

2.20.2. Валутни разлики

Валутните курсови разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, като се представят:

- Положителни валутни разлики се представят към статия „други приходи от дейността"
- Отрицателни валутни разлики се представят към статия „други разходи за дейността"

2.20.3. Приходи от лихви, възнаграждения за права и дивиденти

Приходи от лихви, възнаграждения за права и дивиденти, се признават, когато:

- е възможно предприятието да има икономически ползи, свързани със сделката; и
- сумата на приходите може надеждно да бъде оценена.

Приходите от лихви се признават като се използва метода на ефективната лихва съгласно МСС 39 и се представят към статия „други приходи от дейността".

Приходите от възнаграждения за права се признават, на база на счетоводния принцип на начисляване съгласно съдържанието на съответното споразумение. Приходите от наеми /оперативен лизинг/ се признават на времева база за срока на договора.

2.20.4. Приходи от комисионни

Когато в дадена сделка Дружеството се явява в качеството си по-скоро на агент, отколкото на принципал, признатият приход е нетната стойност на комисионната, получена от Дружеството.

2.21. Разходи

Предприятието отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Разходи се признават, когато възникне намаление на бъдещите икономически изгоди, свързани с намаление на актив или увеличение на пасив, което може да бъде оценено надеждно. Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи. Когато икономическите изгоди се очаква да възникнат през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение. Разход се признава незабавно в отчета за всеобхватния доход, когато разходът не създава бъдеща икономическа изгода или когато и до степента, до която бъдещата икономическа изгода не отговаря на изискванията или престане да отговаря на изискванията за признаване на актив в отчета за финансовото състояние. Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване и съпоставимост с отчетените приходи. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити, финансов лизинг и банкови гаранции и се посочват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, некомпенсирано към статия ”Финансови разходи”.

2.22. Данъци върху печалбата

Данъчният разход /приход се представя в Отчета за всеобхватния доход и включва съвкупният текущ и отсрочен данък.

Текущият данък върху печалбата са определя в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство. Данъчният финансов резултат се определя, като счетоводния финансов резултат се преобразува по ред и начин, определени със Закона за корпоративното подоходно облагане с постоянни и временни данъчни разлики и други суми, предвидени в закона. Номиналната данъчна ставка за 2019 г. е 10% (31.12.2018 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят като се използва балансовият метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Към 31.12.2019 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2018 г.: 10%).

2.23. Ключови приблизителни оценки с определящо значение при прилагане на счетоводната политика и предположения с висока несигурност

Дружеството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Значимите счетоводни приблизителни оценки, при които има значителен риск от последваща съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите, оповестени в пояснителната бележка към формираните провизии.

2.23.1. Полезен живот на дълготрайните активи

Ръководството на Дружеството определя очаквания полезен живот и разходи за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на определяне на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда. Ръководство ще увеличи разхода за амортизацията, където полезния живот е по-малък от предварително определения, или ще изпише или обезцени технологично остарели или нестратегически активи, които не са в действие или продадени/ ликвидирани.

2.23.2. Данъци върху дохода

Дружеството е данъчен субект, попадащ под юрисдикцията на данъчната администрация. Значителна преценка е необходимо да бъде направена за определянето на данъчната провизия. Съществуват множество операции и изчисления, за които окончателно определения данък е неуточнен в нормалния ход на дейността. Дружеството признава пасиви за очаквани данъчни задължения на база на преценка на ръководството. Когато окончателния данъчен резултат от подобни събития е различен от първоначално отчетените суми, тези разлики ще имат влияние върху краткосрочния данък и провизиите за отсрочени данъци в периода на данъчните ревизии.

2.23.3. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

2.23.4. Обезценка на имоти, машини и оборудване

Към датата на всеки отчет ръководството на дружеството организира преглед за обезценка на сградите, машините, оборудването и транспортните средства. Към 31.12.2019 г., ръководството е направило преглед за обезценка на машините и оборудването на дружеството въз основа на който ръководството е преценило, че не са били на лице условия за обезценка.

2.23.5. Обезценка на материални запаси

Към всяка дата на отчета за финансовото състояние ръководството на дружеството извършва преглед и анализ на наличните материални запаси, чрез комисия в която участват експерти и специалисти от дружеството. Комисията прави преглед на всички налични материали и стоки по отношение на основните показатели - еднородност, търговски вид и срок на годност и т.н. и определя експертни цени. Предложените цени са съобразени с достигнатите цени по сключени договори за реализация на вътрешния и външните пазари, динамиката на търсене и предлагане на стоките, както и с последните ценови равнища и тенденции при сделки с аналогични стоки. За изчислението на нетната реализуема стойностна отделните видове материали и стоки, от експертно определената продажна цена се изключват предполагаемите преки разходи, свързани с продажбата. Материали и стоки, необвързани с договори за продажба, към 31.12.2019 г. са оценявани по цени, в зависимост от предположенията за възможностите на тяхна бъдеща реализация. Към 31.12.2019 г. ръководството е направило преглед и не е установило наличие на индикатори за обезценка.

2.23.6. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството към датата на всеки отчет. Прави се анализ на качеството на всички вземания към тази дата, независимо от датата на възникване на вземанията. Вземанията, които не са събрани в срока, първоначално определен съгласно договорните условия и при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в отчета за всеобхватния доход като загуба от обезценка. При оценка на събираемостта на вземанията, за които са налице индикатори за обезценка ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (банкова гаранция, залог, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

Въз основа на извършен преглед относно възможността за събиране на просрочени вземания към 31.12.2019 г. и анализ на наличната информация към датата на съставяне на годишния финансов отчет,

ръководството на дружеството е преценило, че от вземане на стойност 68 хил.лв. несъбираемата част е в размер на 34 хил.лв. Вземането е оценено като несъбираемо, тъй като от анализа на качеството на наличните обезпечения, ръководството на дружеството не е могло да се убеди, че съществува достатъчна вероятност за бъдещо погасяване на дължимата сума.

Балансовата стойност на вземанията, за които е преценено, че е необходимо да се направи обезценка, се коригира чрез използването на корективна сметка, в която се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход към "Административни разходи". В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва като намаление на позицията „други разходи" за сметка на намаление на коректива.

2.24. Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за тези, за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на отчета за финансово състояние.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

2.25. Провизии

Провизиите са задължения с неопределена срочност или сума. Провизии се признават по повод на конструктивни и правни задължения възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37. Правно задължение е задължение, което произлиза от:

- договор /според неговите изрични клаузи и по подразбиране/;
- законодателство; или
- друго действие на закона.

Провизия се признава тогава, когато:

- предприятието има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Ако тези условия не са изпълнени, провизия не се признава

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството на предприятието към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждане на настоящото задължение. Признатите суми на провизии се преразглеждат към всеки край на отчетен период и се преизчисляват с цел се отрази най-добрата текуща оценка. Дружеството отчита като провизия потенциалните суми които може да заплати, ако му бъдат предявени съдебни искове по заведени срещу него дела.

2.26. Условни задължения и ангажименти

Дружеството не отчита условни активи и ангажименти.

2.27. Оповестяване на свързани лица

Дружество	Вид обвързаност
"БГ ИНФРАКОНСТРУКТ" АД	Съдружник
"ТИТАН СЪРВИС" ЕООД	Съдружник
„Княжево Сървиз“ ООД	чрез "ТИТАН СЪРВИС" ЕООД
Консорциум „Титан Бургас“ ДЗЗД	чрез "ТИТАН СЪРВИС" ЕООД

Сделките между свързаните лица са осъществявани при справедливи пазарни условия, както при сделки между независими, осведомени и желаещи страни. През годината дружеството е осъществявало сделки със свързани лица, данните за които са представени по-долу.

Дружество	Вид сделка	31.12.2019	31.12.2018
Продажби			
„Титан Сървис“ ЕООД	охрана	182	182
„Княжево Сървиз“ ООД	охрана	468	455
Покупки			
„Княжево Сървиз“ ООД	ремонт	11	22

Откритите салда (разчети) със свързани лица към края на годината са както следва:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Вземания		
Княжево Сервиз ООД – продажби	39	39
Княжево Сервиз ООД – гаранции	12	12
Титан Сървис ЕООД – продажби	271	52
Общо вземания	**322**	**103**
Задължения		
Княжево Сервиз ООД – покупки	1	9
"БГ ИНФРАКОНСТРУКТ" АД - дивидент	83	10
"ТИТАН СЪРВИС" ЕООД - дивидент	83	10
Общо задължения	**167**	**29**

Възнаграждения на основния ръководен персонал (Съвета на директорите):

	31.12.2019	31.12.2018
Краткосрочни доходи	281	32
Общо доходи	**281**	**32**

2.28. Дивиденти

На 10.06.2019 г. Общото събрание на акционерите е взело решение печалбата реализирана през 2019 г. в размер на 166 хил. лв. да бъде разпределена изцяло като дивидент между съдружниците.

2.29. Грешки

Грешки от минал период са пропуски или неточно представяне на финансовите отчети на предприятието за един или повече минали отчетни периоди произтичащи от неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която:

- е била налична към момента, в който финансовите отчети за тези периоди са били одобрени за публикуване; и
- е можело, при полагането на разумни усилия, да бъде получена и взета предвид при изготвянето и представянето на тези финансови отчети;

Тези грешки включват ефектите от математически грешки, грешки при прилагане на счетоводна политика, недоглеждане или неточно представяне на факти и измами. Грешки по смисъла на МСС 8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират. Предприятието коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка; или
- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване с обратна сила, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или комулативния ефект от тази грешка.

2.30. Отчет за паричния поток

Дружеството е приело политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод в отчета за паричните потоци. Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Оперативна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

Отчетът за паричния поток се съставя по прекия метод.

2.31. Отчет за промените в собствения капитал

Дружеството представя отчет за промените в собствения капитал, показващ:

- обща сума на всеобхватния доход за периода;
- за всеки компонент на собствения капитал, ефектите от прилагане с обратна сила или преизчисление с обратна сила, признати в съответствие с МСС 8;
- за всеки компонент на собствения капитал, изравняване на балансовата стойност в началото и в края на периода, като се оповестяват отделно промените в резултат от:
    - печалба или загуба;
    - всяка статия на друг всеобхватен доход;
    - сделки със собствениците в качеството им на собственици, като показва отделно вноските от и разпределенията към собствениците.

2.32. Събития след края на отчетния период

Събития след края на отчетния период са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовите отчети са одобрени за публикуване. Разграничават се два вида събития:

- такива, които доказват условия, съществували към края на отчетния период /коригиращи събития/
- такива, които са показателни за условия, възникнали след края на отчетния период /некоригиращи събития/.

Между датата на годишния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали коригиращи и некоригиращи събития, от които да възникнат специални оповестявания.

3. Финансови инструменти по категории

Счетоводните политики за финансови инструменти са приложени за изброените по - долу единици. Структура на финансовите активи и пасиви към 31 декември по категории:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Финансови активи		
Кредити и вземания		
Търговски и други вземания	437	184
Парични средства и парични еквиваленти	69	80
Общо финансови активи	**506**	**264**
Финансови пасиви		
Финансови пасиви по амортизирана стойност		
Лизинг	315	412
Получени други заеми	118	152
Търговски и други задължения	376	165
Общо финансови пасиви	**809**	**729**

Дружеството няма практика да работи с деривативни инструменти.

3.1. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на стоките/ услугите на дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства, правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо под прякото ръководство на изпълнителния директор и финансовите експерти на дружеството съгласно политиката, определена от Съвета на директорите, който е разработил основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на деривативни и недеривативни (основно) инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството осъществява своите сделки основно на вътрешния пазар. То не е изложено на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева.

б. Ценови риск

Дружеството не е повлияно от специфичен ценови риск, свързан с внос на материали, тъй като такива сделки се осъществяват по изключение и за минимални количества. Минимизирането на ценовия риск за негативни промени в цените на услугите, обект на търговските операции се постига чрез периодичен анализ и обсъждане на договорните отношения за преразглеждане и актуализиране на цените спрямо промените на пазара. Дружеството не притежава акции и ценни книжа, които са обект за търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти - съответно не е изложено на рискове от негативни промени на фондовите пазари. Не притежава инвестиции в дъщерни дружества.

в. Кредитен риск

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства (в брой и по банкови сметки) и вземания от клиенти.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в баланса в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената политика на дружеството.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2019	**2018**
Финансови активи		
Вземания от свързани предприятия	322	103
Търговски вземания	81	81
Други вземания	34	-
Общо	**437**	**184**

Дружеството има концентрация на вземания от клиенти по продажби, както следва:

	2019	2018
Клиент 1	30.86%	30.86%
Клиент 2	22.84%	22.84%
Клиент 3	18.52%	18.52%

г. Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, при който предприятието среща трудности да спазва задълженията по отношение на финансовите пасиви, уреждани с наличности или друг финансов актив.

Дружеството провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност.

За да контролира риска дружеството следи за незабавно плащане на нововъзникналите задължения, а натрупаните стари задължения се погасяват по индивидуални споразумения с длъжниците.

Дружеството осъществява наблюдение и контрол върху фактическите и прогнозните парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на дружеството към датата на отчета за финансово състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е станало изискуемо.

31 декември 2019	**до 1м.**	**1-3 м.**	**3-12м.**	**1-2 г.**	**2-5 г.**	**Общо:**
Финансови пасиви						
Финансов лизинг	11	22	94	125	93	345
Задължения към свързани предпр.	167	-	-	-	-	167
Текуща част на други заеми	118	-	-	-	-	118
Търговски задължения	44	-	-	-	-	44
Други задължения	165	-	-	-	-	165
Общо	**505**	**22**	**94**	**125**	**93**	**839**

31 декември 2018	**до 1м.**	**1-3 м.**	**3-12м.**	**1-2 г.**	**2-5 г.**	**Общо:**
Финансови пасиви						
Финансов лизинг	10	21	93	125	218	467
Задължения към свързани предпр.	29	-	-	-	-	29
Текуща част на други заеми	152	-	-	-	-	152
Търговски задължения	19	-	-	-	-	19
Други задължения	117	-	-	-	-	117
Общо	**327**	**21**	**93**	**125**	**218**	**784**

д. Риск на лихвоносните парични потоци

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

Към дата на финансовия отчет Дружеството ползва следните лихвени финансови инструменти:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Безлихвени		
Финансови активи	506	264
Финансови пасиви	(376)	(190)
	130	**74**
Инструменти с фиксирана лихва		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	(118)	(127)
	(118)	**(127)**
Инструменти с променлива лихва		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	(315)	(412)
	(315)	**(412)**

Представената по-долу таблица показва чувствителността на нетния финансов резултат за периода след данъци и на другите компоненти на собствения капитал по отношение на финансовите активи и пасиви на Дружеството, към промяна на лихвените нива при равни други условия.

В таблицата се приема, че лихвените нива се променят с 50 пункта увеличение / намаление към 31 декември 2019 г. на лихвените проценти (2018 г.:50 пункта).

Инструментите с променлива лихва не са чувствителни към промени в лихвените равни до определено ниво, защото промяната на лихвените равнища трябва да надхвърли определено ниво, за да се отрази върху размерът на лихвените разходи. причината за това е че, лихвените нива са договорени с клаузата „променлива величина + ставка, но не по-малко от определен постоянен праг". Поради ниското равнище на променливата величина и високото равнище на определения праг, промяната на променливата величина трябва да бъде значителна, за да може приложимият лихвен процент да се промени и да доведе до промяна в разхода за лихви.

След надхвърляне на определеният постоянен праг, ако лихвените проценти се намалят с 50 пункта в лихвата (2018 г.: 50 пункта), то тогава тази промяна ще се отрази по следния начин:

	Ефект върху финансовия резултат за годината	Ефект върху натрупаният финансов резултат
	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2019 г.	2	2
31 декември 2018 г.	2	2

Ако лихвените проценти се увеличат с 50 пункта в лихвата (2018 г.: 50 пункта), то тогава тази промяна ще се отрази по следния начин:

	Ефект върху финансовия резултат за годината	Ефект върху натрупаният финансов резултат
	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2019 г.	(2)	(2)
31 декември 2018 г.	(2)	(2)

3.2. Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в баланса и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември:

	Към 31.12.2019	Към 31.12.2018
Собствен капитал	163	167
Капитал	**163**	**167**
Общо задължения	914	794
Парични средства	(69)	(80)
Нетен дълг	**845**	**714**
Коефициент на задлъжнялост	5.18	4.28